

powered by Google Zoek
 volkskrant internet

[Commentaar](#) [Brieven](#) [Gorilla](#) [Oog](#) [Volkskrantblog](#) [Debat](#) [Neighbours](#)

[Lees de online krant](#)

[Moet het kabinet bij andere landen pleiten voor een soepeer drugsbeleid?: Geef uw mening \(25 bloggers\)](#)

VOORPAGINA REGIO'S THEMA'S CLUBS ALLE BLOGS GRABBELTON INFO JE EIGEN WEBLOG FORUM

In alle blogs

Onderwijsprestaties naar beneden gepraat

Geplaatst op 20-02-2008 23:58 door Forumredactie in categorie [actualiteit](#)

Het rapport van de commissie-Dijsselbloem biedt als lonkend toekomstperspectief beter gefundeerd onderwijsbeleid. Zo zullen toekomstige beleidsplannen pas mogen worden ingevoerd als uit experimenteel onderzoek is gebleken dat de plannen deugdelijk zijn. Als zodanig toont de Commissie zich een kampioen van de al enige jaren in internationaal verband klinkende roep om *evidence based* onderwijsbeleid. Een kleine, maar misschien niet onbelangrijke dissonant in deze mooie boodschap is de wijze waarop de voorzitter van de commissie omgaat met de positieve resultaten van Nederland op internationale onderzoeken. In de *Volkskrant* van 14 februari zegt hij hierover dat aan die onderzoeken te veel waarde wordt gehecht. Hij noemt vervolgens het PISA onderzoek niet representatief en stelt dat het geen verbazing mag wekken dat Nederlandse leerlingen het goed doen, omdat de vragen ontworpen zijn door het CITO en 'dus' nauw aansluiten bij het Nederlandse onderwijsprogramma.

In het rapport zelf wordt de zaak wel iets genuanceerder weergegeven; zo geldt de kritiek van een niet-representatieve steekproef slechts voor een van de vijf aangehaalde internationale onderzoeken (het PISA onderzoek in 2000). Overigens bleek die steekproef uiteindelijk wel representatief, al werd de te realiseren steekproefgrootte niet op de door de OECD voorgeschreven wijze bereikt. De feiten zijn verder dat Nederland bij elf betrekkelijk recente internationale peilingen, (driemaal PISA, 2000, 2003 en 2006, in de vakken lezen, wiskunde en natuurwetenschappen, en eenmaal TIMSS, 2003, in de vakken wiskunde en natuurwetenschappen), elf keer in de top tien van landen stond.

Gegeven het aantal peilingen en het feit dat voor alle drie de basisvakken consistent betrekkelijk hoog gescoord werd kan men hier moeilijk een negatieve waardering aan geven. Toch meent de commissie deze uitkomsten, waar een land als Duitsland als het ware zijn vingers bij zou aflikken, sterk te moeten relativiseren. Tegelijkertijd wordt een (voorlopig) eenmalige, lichte daling in de prestaties bij de vakken lezen en wiskunde als een neergaande trend uitgelegd, en breed uitgemeten in de conclusies.

De suggestie van 'geen kunst' dat Nederlandse leerlingen goed presteren in de PISA onderzoeken, omdat de toetsen nauw aansluiten bij het Nederlandse onderwijs, is zondermeer opmerkelijk. Dit gegeven zou eerder moeten worden gezien als erkenning van het feit dat het Nederlandse onderwijs een goede aansluiting vindt bij wat internationaal wordt onderkend als belangrijke kennis en vaardigheden. Het vaststellen van de inhoud van de toetsen is een uiterst zorgvuldig proces dat wordt uitgevoerd door internationale commissies van deskundigen en waarbij door alle deelnemende landen met argusogen naar eventuele culturele vertekening wordt gekeken. De suggestie dat het CITO als deelnemer in het internationale consortium dat de toetsen ontwikkelt dit naar zijn hand zou kunnen zetten slaat nergens op.

In de *Volkskrant* van 18 februari legt de 'expert op wie Dijsselbloem zich baseerde', collega Borghans van het ROA, er nog een schepje bovenop in het relativiseren van de betekenis van internationaal vergelijkend onderzoek. "Nederland is moeilijk te vergelijken met het buitenland", wordt uit zijn mond opgetekend. Hoewel deze cryptische uitspraak geen recht doet aan de uitgebreide [analyse](#) die Borghans aan dit onderwerp besteed heeft, is nuancering op zijn plaats. Onderzoeken als TIMSS en PISA leggen een breed scala aan achtergrondfactoren van leerlingpopulaties en schoolsystemen vast, daarbij inbegrepen de invloed van de sociaal economische status van leerlingen op de toetscores, evenals de vraag in hoeverre de getoetste inhoud ook daadwerkelijk zijn onderwezen (dit laatste dan vooral in het TIMSS onderzoek). Dit zijn geen onbelangrijke maatregelen om de interpreteerbaarheid van de vergelijkingen in prestaties te verbeteren. Internationaal vergelijkende peilingonderzoeken hebben zeker hun beperktheden, maar de zorgvuldigheid waarmee ze worden voorbereid en uitgevoerd kan de toets van wetenschappelijke kritiek doorstaan. Als dat niet zo zou zijn, dan waren de uitkomsten allang onderuit geschouwd, vooral onder invloed van landen die het niet prettig vinden om slecht uit de bus te komen in de rankings.

Het idee van beter gefundeerd, op getoetste feiten gebaseerd onderwijsbeleid is loffelijk. Hoe moeilijk dit in praktijk te brengen is, wordt, merkwaardig genoeg, op ondubbelzinnige wijze geïllustreerd door voorzitter Dijsselbloem himself: zelfs als er tamelijk overtuigende empirische evidentie is, is er geen kruid gewassen tegen eenzijdige interpretaties door politici van feiten die wat moeilijk passen in de al gemaakte beleidskeuze, of in dit geval, de overall diagnose van een beleidsevaluatie.

Jaap Scheerens is Hoogleraar Onderwijskunde aan de Universiteit Twente

11 aanbevelingen, [beveel dit bericht aan bij andere bezoekers](#) [Waarschuw de redactie!](#)
 3 reacties, [reageer](#) Tags: [onderwijs](#)

MvZ / 21-02-2008 08:38
 Feit is dat het huidige systeem te onrustig is voor hyperactieve kinderen en dergelijke. Ik praat uit eigen ervaring. Vroeger kon ik zo meekomen, mijn zoon loopt steeds vast, we lijken erg op elkaar. Die saai vakken van vroeger zijn goed voor veel kinderen die onrustig zijn, ze vinden er rust in. Op kleine schaal is dit al aan te tonen, ik word spontaan hyperactief als ik mijn zoon met huiswerk help in zijn kermisgelijkende materiaal. Vroeger werd ik kalm van mijn saai schoolboek.
 Neemt niet weg dat ik enorme bewondering heb voor leraren die mijn zoon aankunnen en hem toch les willen geven. Voor de man/vrouw die in het onderwijs werkt niets dan waardering. Maar een ouderwets systeem zou voor de leerling en leerkracht een hoop problemen voorkomen.
 Verder a.u.b. niet zo intellectuele taal uitslaan. Diverse talenstudies hebben mij geleerd dat dit eerder een

Profiel | Aanbevolen | Reacties | Wordwolk

Forum
 Naar de voorpagina van dit weblog:
[forum.volkskrantblog.nl](#)
 Forumredactie
 Woonplaats: Amsterdam
 Omschrijving: De forumredactie plaatst hier regelmatig een opiniestuk dat ook in de krant is verschenen.
[Stuur deze auteur een mail:](#)

Archief 2007

februari 2008						
Zo	Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

Links

Mail
[Mail dit bericht](#)

Meest recent van deze auteur
[Onderwijsprestaties naar beneden gepraat](#)
[Wat doen onze Afghanen nog in Nederland?](#)
[Tweeduizend jaar domesticeren heeft het christendom getemperd. Nu de islam nog.](#)
[Op zoek naar het IQ van volksvertegenwoordigers](#)
[Publicatiedrift medici is nietsontziend](#)

Meest recent van andere auteurs
[Een nieuwe plaag: straatraces voor scootmobielers](#)
[Mensen en volken zijn van nature religieus](#)
[ACTUALITY - Házjelghalen](#)
[Geluk doorgeven en helpen, daar gaat het om!](#)
[Zoë gaat undercover](#)

RSS
[Reacties op dit bericht](#)
[Dit blog](#)
[Alle Volkskrant weblogs](#)

een aantal hoogbegaafde jongeren toch niet naar het reguliere onderwijs kan. Zij kunnen helemaal nergens terecht. Er zijn meer piepjonge thuiszitters dan er geregistreerd zijn, ik ken de verhalen vanuit mijn netwerk.
Reactie is geredigeerd

Jo Kostons / 21-02-2008 11:03

Een prima nuancering. Potentieel is er genoeg intellect aanwezig in Nederland. De school is er om basisvaardigheden te leren. Het investeren in hoogwaardige kennisindustrie houdt Nederland internationaal in de rage.

hans groen / 21-02-2008 14:49

De schrijver verslikt zich in de materie door op dezelfde wijze onjuiste argumentatie aan te dragen: "De feiten zijn verder dat Nederland bij elf betrekkelijk recente internationale peilingen, (driemaal PISA, 2000, 2003 en 2006, in de vakken lezen, wiskunde en natuurwetenschappen, en eenmaal TIMSS, 2003, in de vakken wiskunde en natuurwetenschappen), elf keer in de top tien van landen stond."

Dat zegt natuurlijk weinig tot niets. Ten eerste op welke plaats staat Nederland en welke trendmatige ontwikkeling is er waarneembaar in die scores. IE
Stond Nederland eerst in de bovenste regionen en is zij afgezaakt of stijgt zij?

Dat dijssebloem bezwaar maakt tegen de vergelijking van Pisa is niet geheel onjuist. Op het moment dat Cito en Pisa vraagstelling gerelateerd is, ontbreekt een objectieve normering. Dat betekent geenszins dat de Nederlandse prestatie goed is, je kan hooguit concluderen dat andere landen het slechter doen. Voorwaar een zeer slecht uitgangspunt voor beoordeling van ons onderwijs. Dan blijven wij zeker op 6jes hangen. Daarnaast is het onderzoek beperkt tot de aangesloten landen. Daarmee is ook de uitkomst beperkt.

Ook voor de schrijver van dit stuk geldt: geen statistiek zonder objectief referentiekader. dit reduceert het stuk van deze schrijver tot een argumentatief en slecht onderbouwd verhaal, welke eveneens bol staat van eenzijdige interpretaties
Reactie is geredigeerd

Uw naam:

Gegevens bewaren

Uw email:

Email ontvangen bij nieuwe reacties?

Bestrijdt spam! Type het getal **zestien** in cijfers:

Uw reactie:

Verstuur

U kunt eenvoudige tags (<b> en <i>) en links (<a>) gebruiken. Voorbeeld: de volkskrant

Heeft u een Volkskrantblog? Log dan in voor de controle op uw naam en om extra bezoek naar uw weblog te lokken. Registratie is niet verplicht om te reageren. U kunt hieronder ook uw naam en emailadres invullen, ook als uw alleen maar mail wilt ontvangen als er nieuwe reacties op deze bijdrage komen.
Bent u niet ingelogd, dan wordt uw ip-adres vermeld.

[Inloggen](#) | [Registreren](#)